Πανελλαδικές Εξετάσεις 2026 – Οικονομία Προσανατολισμού

Ημερήσια και Εσπερινά Γενικά Λύκεια · Δευτέρα 8 Ιουνίου 2026

Μάθημα: Οικονομία (Α.Ο.Θ.) | Τάξη: Γ΄ Λυκείου | Ημερομηνία εξέτασης: 08/06/2026

— ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ —

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ – ΘΕΜΑ Α

Α1. Σωστό – Λάθος. (Μονάδες 15)

Απάντηση:

α	β	γ	δ	ε
Λάθος	Σωστό	Σωστό	Λάθος	Λάθος

Α2. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

Σωστή απάντηση: γ. 2,4. Από 60 σε 80 μονάδες το VC αυξάνεται κατά 80 χ.μ. για 20 μονάδες, δηλαδή 4 χ.μ./μονάδα (γραμμικά στο διάστημα). VC(75) = 120 + 15·4 = 180 χ.μ., άρα AVC = 180/75 = 2,4.

Α3. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

Σωστή απάντηση: α. πλεονασματικός κατά 10 εκατ. ευρώ. Έσοδα: 145 + 215 + 500 + 90 = 950· Δαπάνες: 210 + 320 + 110 + 300 = 940· 950 − 940 = +10.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ – ΘΕΜΑ Β

Β1. α) Η φάση της ύφεσης και η φάση της ανόδου ή άνθησης (μονάδες 18). β) Διάγραμμα φάσεων οικονομικού κύκλου στη μακροχρόνια ανοδική τάση (μονάδες 7). (Μονάδες 25)

Απάντηση (Σχολικό βιβλίο, σελ. 164):

α) Η φάση της ύφεσης: χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Οι

επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και το εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δεν μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα, και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά· πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για επενδύσεις και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον. Η ένταση των φαινομένων αυτών διαφέρει από κύκλο σε κύκλο· όσο πιο έντονα είναι τα συμπτώματα, τόσο πιο βαθιά είναι η ύφεση — όπως η μεγάλη ύφεση του 1930 που συντάραξε τις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες και κυρίως τις ΗΠΑ.

Η φάση της ανόδου ή άνθησης: η ύφεση κάποτε τελειώνει. Ανεξάρτητα από την αιτία που την ανακόπτει, κατά τη φάση της άνθησης παρατηρείται αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης. Η αύξηση της παραγωγής είναι εύκολη, γιατί υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και υποαπασχολούμενοι παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς αυξάνονται η συνολική ζήτηση και η παραγωγή, αυξάνονται και τα κέρδη, δημιουργώντας ευνοϊκό κλίμα για επενδύσεις. Στην αρχή η αύξηση της παραγωγής δεν συνοδεύεται από αύξηση των τιμών, γιατί υπάρχουν αχρησιμοποίητοι ή αργούντες παραγωγικοί συντελεστές· καθώς όμως αυξάνονται η συνολική ζήτηση και η απασχόληση των συντελεστών, αρχίζουν να εμφανίζονται και οι πρώτες αυξήσεις των τιμών.

β) Διάγραμμα:

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ – ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Συμπλήρωση του πίνακα της Κ.Π.Δ. (Μονάδες 6)

Απάντηση:

Εργατικό δυναμικό 10.000 άτομα, πλήρης και αποδοτική απασχόληση. Παραγωγικότητα: 40 μονάδες Χ ή 20 μονάδες Ψ ανά εργαζόμενο.

Συνδυασμός Α (όλοι στο Ψ): Χ = 0, Ψ = 10.000 × 20 = 200.000. Συνδυασμός Γ (όλοι στο Χ): Χ = 10.000 × 40 = 400.000, Ψ = 0. Συνδυασμός Β (5.000 + 5.000): Χ = 5.000 × 40 = 200.000, Ψ = 5.000 × 20 = 100.000.

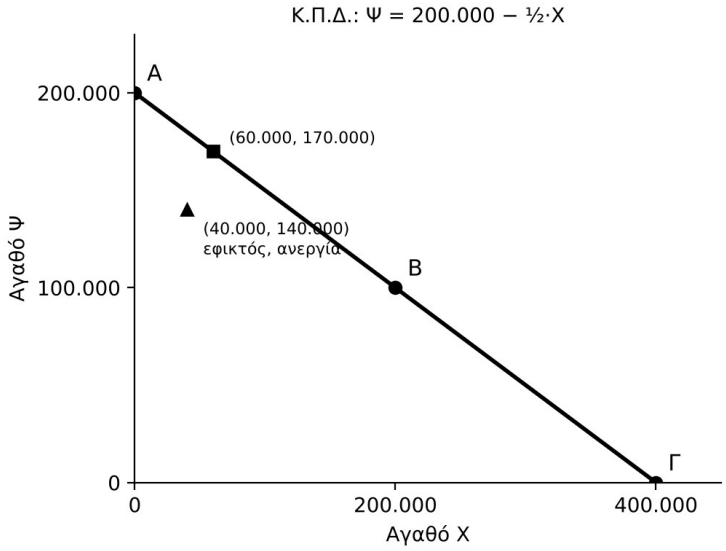
Κόστος ευκαιρίας του Ψ: $KE_{\psi}=\frac{\Delta X}{\Delta \Psi}$. Από Α σε Β: $\frac{200.000}{100.000}=2\cdot$ από Β σε Γ: $\frac{200.000}{100.000}=2$.

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	ΚΕΨ
Α	0	200.000	
			2
Β	200.000	100.000	
			2
Γ	400.000	0	

Γ2. Αλγεβρικός τύπος και σχεδίαση της Κ.Π.Δ. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

Το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό (ΚΕΨ = 2), άρα η Κ.Π.Δ. είναι ευθεία: $\Psi = \alpha + \beta X$. Για Χ = 0, Ψ = 200.000 ⇒ α = 200.000. Για Χ = 400.000, Ψ = 0 ⇒ $\beta = \frac{-200.000}{400.000} = \frac{-1}{2}$. Επομένως $\Psi = 200.000 - \frac{1}{2} X$ (ισοδύναμα $X = 400.000 - 2\Psi$).

Γ3. Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές για Χ = 60.000 (μέγιστος συνδυασμός). (Μονάδες 6)

Απάντηση:

Για Χ = 60.000 η Κ.Π.Δ. δίνει $\Psi = 200.000 - \frac{60.000}{2} = 170.000$.

$AE\Pi_{TT} = P_X Q_X + P_\Psi Q_\Psi = 3 \cdot 60.000 + 5 \cdot 170.000 = 180.000 + 850.000 = 1.030.000$ χ.μ.

Γ4. Ποσοστό ανεργίας για τον εφικτό συνδυασμό Χ = 40.000, Ψ = 140.000. (Μονάδες 8)

Απάντηση:

Εργαζόμενοι στο Χ: $L_X = \frac{40.000}{40} = 1.000\cdot$ στο Ψ: $L_\Psi = \frac{140.000}{20} = 7.000$.

Απασχολούμενοι: 1.000 + 7.000 = 8.000· άνεργοι: 10.000 − 8.000 = 2.000.

Ποσοστό ανεργίας: $\frac{\text{άνεργοι}}{\text{εργατικό δυναμικό}} \cdot 100\% = \frac{2.000}{10.000} \cdot 100\% = 20\%$.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ – ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς. (Μονάδες 6)

Απάντηση:

Ζήτηση (γραμμική) από τα σημεία (Q, P) = (0, 40) και (80, 0):
$\frac{Q-80}{P-0} = \frac{0-80}{40-0} = -2 \Rightarrow Q_D = 80 - 2P$. Στο Ε: $P_E = 10 \Rightarrow Q_E = 80 - 20 = 60$.

Προσφορά $Q_S = \gamma + \delta P$ με $E_S = \delta \cdot \frac{P}{Q} = \frac{2}{3}$ στο Ε: $\delta \cdot \frac{10}{60} = \frac{2}{3} \Rightarrow \delta = 4$. Από $60 = \gamma + 4 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 20$. Άρα $Q_S = 20 + 4P$.

Δ2. Ανώτατη τιμή με μέγιστο «καπέλο» 15 χ.μ. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

Στην ανώτατη τιμή P_A η προσφερόμενη ποσότητα είναι $Q_S = 20 + 4P_A$ και πωλείται στη μαύρη αγορά στην τιμή $P_A + 15$, στην οποία οι καταναλωτές ζητούν $Q_D = 80 - 2(P_A + 15) = 50 - 2P_A$. Εξίσωση:
$20 + 4P_A = 50 - 2P_A \Rightarrow 6P_A = 30 \Rightarrow P_A = 5$ χ.μ. (τιμή μαύρης αγοράς 20 χ.μ., ποσότητα 40 μονάδες).

Δ3. Νέα συνάρτηση ζήτησης QD′ από το Ε′(15, 80) και το Γ(10, QΓ) με $E_D^{E'\Gamma} = \frac{-5}{17}$. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

Ελαστικότητα τόξου:
$E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_{E'} + P_\Gamma}{Q_{E'} + Q_\Gamma} \Rightarrow -\frac{5}{17} = \frac{Q_\Gamma - 80}{10 - 15} \cdot \frac{15 + 10}{80 + Q_\Gamma} = -5 \cdot \frac{Q_\Gamma - 80}{80 + Q_\Gamma} \Rightarrow$
$17(Q_\Gamma - 80) = 80 + Q_\Gamma \Rightarrow 16Q_\Gamma = 1.440 \Rightarrow Q_\Gamma = 90$.

Η νέα ευθεία διέρχεται από τα (80, 15) και (90, 10): κλίση $\frac{\Delta Q}{\Delta P} = \frac{90-80}{10-15} = -2$, οπότε $Q - 80 = -2(P - 15) \Rightarrow Q_{D'} = 110 - 2P$.

Δ4. Ποσοστιαία μεταβολή του εισοδήματος ($E_Y = 2,5$ στην P = 10). (Μονάδες 4)

Απάντηση:

Στην P = 10: αρχικά Q = 60, μετά τη μετατόπιση Q = 110 − 20 = 90.

$\Delta Q\% = \frac{90-60}{60} \cdot 100\% = 50\%$. $E_Y = \frac{\Delta Q\%}{\Delta Y\%} \Rightarrow 2,5 = \frac{50\%}{\Delta Y\%} \Rightarrow \Delta Y\% = 20\%$ (αύξηση του εισοδήματος· κανονικό αγαθό).

Δ5. Κοινό διάγραμμα. (Μονάδες 5)

Απάντηση:

